

ศิลปากร

นิตยสารรายสัปดาห์ของกรมศิลปากร

ปีที่ ๑๔

เล่ม ๔

พฤศจิกายน

พ.ศ. ๒๕๑๓

สารบัญ

ปีที่ ๑๔ เล่ม ๔

พฤศจิกายน

๒๕๑๓

๑. สารสั้นสมเด็จพระสังฆราชเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระสังฆราชเจ้าฟ้ากรมพระยาพิราลัย หน้า ๑
๒. อธิบายเรื่องสร้างวัดชัยพัฒนาราม สมเด็จพระสังฆราชเจ้าฟ้ากรมพระยาพิราลัย ,, ๒๔
๓. กรุงสุโขทัย... .. ไพโรจน์ นาคนคร ,, ๒๗
๔. กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ประจักษ์ เพชรพิรุณ ,, ๕๕
๕. พระราชพิธีรัชดาภิเษก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ ๕ (ตอน ๑) กองจดหมายเหตุแห่งชาติ ,, ๖๕
๖. คำอ่านศิลาจารึก อักษรไทยฝักขาม และภาษาไทย จ.ศ. ๘๕๘
ได้มาจากวัดเชียงราช ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
... .. เทียม มีเต็ม อ่าน ,, ๘๕

SILPĀKON

Vol. 14

November, 1970

No. 4

CONTENTS

1. "San Somdet" (Letters Between Their Late Royal Highnesses
Prince Naris and Prince Damrong)	Page 1
2. Notes on the Construction of Wat Chai Wattanaram
by Prince Damrong	„ 24
3. Krung Sukhothai
by Pairoj Naknakorn	„ 27
4. Prince Narathip Phrapanpong
by Prungsri Petpirun	„ 59
5. The Silver Jubilee of King Chulalongkorn (Part 1)
by National Archives Division, Department of Fine Arts	„ 69
6. Reading and Explanation of Thai Inscription in Thai Fak Kam Characters,
B.E. 2039, from Wat Chiangrai, Tambon Wiang, Amphoe Muang,
Changwat Lampang
by Toem Meetem	„ 95

คำอ่านศิลาจารึก อักษรไทยฝักขามและภาษาไทย จ.ศ. ๙๕๘

ได้มาจากวัดเชียงราย ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
ปัจจุบันจารึกอยู่ที่วัดเชียงราย เลขที่ ลป/พิเศษ ๑
อักษรจารึกมี ๒ คำน คำที่ ๑ มีอักษร ๑๗ บรรทัด คำที่ ๒ มีอักษร ๑๔ บรรทัด

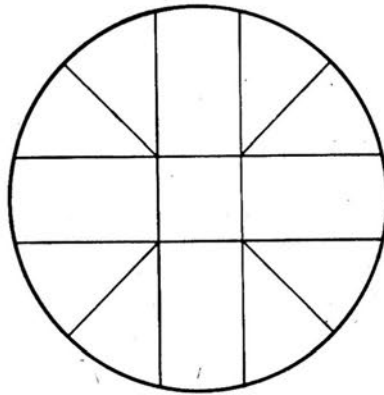
เนื้อวัตถุจารึกเป็นหินทรายสีเทา

ขนาดกว้าง ๔๕ ซม. สูง ๑๔๔ ซม. หน้า ๑๒ ซม.

นายเทิม มีเต็ม อ่าน

นายประสาร บุญประคอง ตรวจแก้และอธิบายคำ

(๑)

คำนที่ ๑

คำจารึก

๑. // สกราชไต ๙๕๘ ทวีไนปีรวายสี่
๒. เติน ๘ ออกสองคำวันศุกร์ไทวัน
เปลิณยี่สี่

คำอ่านปัจจุบัน

- // สกราชไต ๙๕๘ (๒) ทวี ไนปีรวายสี่ (๑)
เดือน ๘ (๔) ออก (๕) ๒ คำ วันศุกร์ ไทวัน
เปลิณยี่ (๖) สม

คำจารึก

๓. เ็จพรเปนเจาตนชี่ศิริธมมหา
บรมจักรว
๔. ตติธมมิกราชาธิราชะบวร
นเรนทรมณุตส
๕. กลเลากวิไชญะตรีภูวนาทังคว
๖. ระวงส์ระวิสุธมกตะมณิกุฑาธิปะติ
มีจิ
๗. ตรบงเกิดปรีติโสมนะนัถสะณินดิ
ไนพร
๘. สวีรัตนไตรเจาจิงไวนา ๓๐๐๐๐๐
(กบ้)
๙. (ไว) กนทงม้วนฝูงนิกบักบ้านคา
๑๐. นไนพंनाชยงดีแล เจาแสน
๑๑. กนณะญานะเจาหมื่นลานนาโฮ
๑๒. ราชิปะติเจาพนหันังสีสาางเมิงสีล
๑๓. มงักะลรบ้อคญาพระเปนเจา
๑๔. หิมาตองจาริกฝงไวก์เทาสี
๑๕. นศาสนาตราบไตศาสนาพรพุทธ
๑๖. เปนเจาญงผู้ไตหากเอาออก
๑๗. (จา) กพระพุทธเจาหา

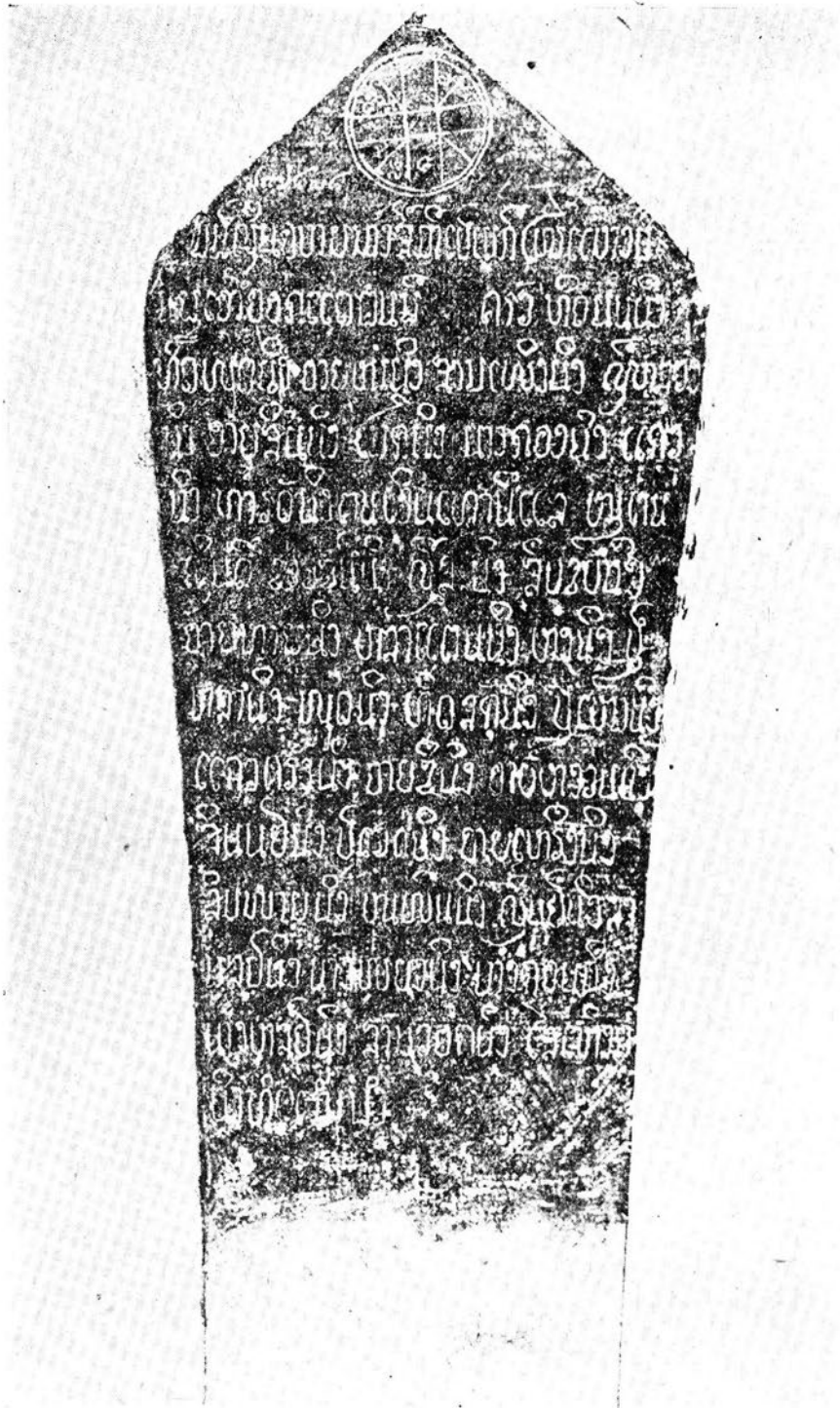
คำอ่านปัจจุบัน

- เด็จพระเป็นเจ้านั่นชื่อ ศรีธรรมมหา
บรมจักรว —
วรรค์ ธรรมมิกราชาธิราช บวร
นเรนทรมณุตส—
กลโลกวิชัยตรีภูวนาทังคว
รวงศ์ วิสุทธิมกตมณิ ภูฑาธิปะติ
มีจิ—
ตรบงเกิดปรีติโสมนัสสินดิ
ไนพระ
ศรีรัตนไตรเจ้า จิงไวนา ๓๐๐๐๐๐
กบ้
ไวก์นทั้งมวลฝูงนี้กับวัดบ้านคำ—
นไนพंनाเชียงดีแล เจ้าแสน—
กัลยาณ เจ้าหมื่นลานนา โฮ—
ราชิปะติ เจ้าพ่นหนังสือ สร้างเมือง สีล
มงคล รับอาชญาพระเป็นเจ้า
หื้อ (๗) มาตองจาริกฝงไวก์ต่อเทาสี—
นศาสนาตราบไต ศาสนาพระพุทธ
เป็นเจ้ายังผู้ไตหากเอาออก
จากพระพุทเจ้า อย่าหื้อ

ด้านที่ ๑

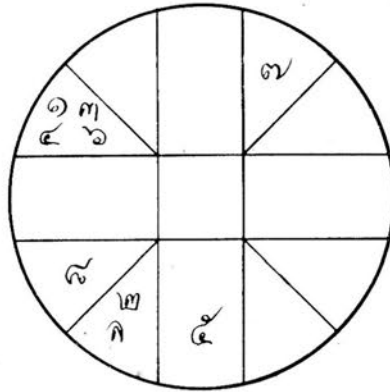
ศิลาจารึกวัดเชียงราช ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ด้านที่ ๒

ศิลาจารึกวัดเชียงราช ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

คำอ่านที่ ๒

๓๑๓๔๗๒

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

๑. มนัณีนอบายทังสี่หีเปนทีไฟแหงม
๒. นผู้เอาออกแแต่คนมี ครัวทิดคนหนึ่ง
๓. ทิตพุดหนึ่งอายหนนึ่งสามเพิงนึ่ง
ฎีหลวง
๔. นึ่ง อายสินนึ่ง โมกนึ่ง นางกอง
นึ่ง แก้ว
๕. นึ่ง ทำรคันจคนเงินเทานี้แล หมุกคน
๖. ฎินคี่ชาวจันนึ่งฎีละนึ่งสิบซบนึ่ง
๗. อายหายนึ่ง หล้าแตนนึ่ง หงนึ่งปุ
๘. หล้านึ่ง พุดนึ่ง ทิตสักนึ่ง ปุ้เหมนึ่ง
๙. แก้วครังนึ่ง อายชี่นึ่ง อายหงวนนึ่ง
๑๐. สินน้อยนึ่ง ปุ้เจตนึ่ง อายเหริงนึ่ง
๑๑. สิบพายนึ่ง หนน้อพินนึ่ง ฎีน้อยนึ่ง ลา
๑๒. มส้อยนึ่งนางพียงนึ่ง นางกอนนึ่ง
๑๓. นางหลอยนึ่ง สามวอกนึ่ง ไสเหลือ
๑๔. นึ่ง ทิดเงินนึ่ง

- มนัณีนอบายทังสี่ หือเปนทีไฟ (๘) แหงม—
 นผู้เอาออกแแต่คน มีครัวทิดคนหนึ่ง
 ทิตพุดหนึ่ง อ้ายหน่อหนึ่ง สามเพิงหนึ่ง
 ฎีหลวง
 นึ่ง อ้ายสินหนึ่ง โมกหนึ่ง นางกอง
 นึ่ง แก้ว
 นึ่ง ทำรคหนึ่ง คนเงินเทานี้แล หมุกคน
 ยินคี่ ชาวจันหนึ่ง ฎีละหนึ่ง สิบซบหนึ่ง
 อายหายหนึ่ง หล้าแตนหนึ่ง หงหนึ่ง ปุ้
 หล้าหนึ่ง พุดหนึ่ง ทิตสักหนึ่ง ปุ้เหมหนึ่ง
 แก้วครังหนึ่ง อายชี่หนึ่ง อายหงวนหนึ่ง
 สินน้อยหนึ่ง ปุ้เจตหนึ่ง อายเหริงหนึ่ง
 สิบพายหนึ่ง หนน้อพินหนึ่ง ฎีน้อยหนึ่ง ลา—
 มส้อยหนึ่ง นางพียงหนึ่ง นางกอนหนึ่ง
 นางหลอยหนึ่ง สามวอกหนึ่ง ไสเหลือ
 นึ่ง ทิดเงินหนึ่ง

อธิบายคำ

- (๑) เลขในดวงลบเลื่อน อ่านไม่เห็น
- (๒) ๘๕๘ เป็นจุดศักราช = พุทธศักราช ๒๐๓๙
- (๓) ปีระวายสี่ คือ ระวาย = ตรีสก, สี่ = ปีมะโรง เป็นปีมะโรงตรีสกของไทยภาคเหนือ แต่ตรงกับปีมะโรงอัฐศกของไทยภาคกลาง เพราะวิธีนับศกของไทยภาคเหนือน้อยกว่าของไทยภาคกลาง ๕ ปี เช่น ๖ (หรือ ฉศก) ของไทยภาคกลาง = ๑ (หรือ เอกศก) ของไทยภาคเหนือ ในที่นี้จึงอ่านว่า ระวาย = ตรีสก, สี่ = ปีมะโรง เป็นปีมะโรงตรีสกของไทยภาคเหนือ
- (๔) เดือน ๘ ของไทยภาคเหนือ = เดือน ๖ ของไทยภาคกลาง
- (๕) ออก = ข้างขึ้น, ขึ้น
- (๖) เปลิกยี = คือตรงกับชื่อศกและชื่อปีของไทยภาคเหนือ เปลิกก็คือเบญจศก ยี่ก็คือชลา แต่ในที่นี้เป็นชื่อวันของไทยชนิดหนึ่ง ซึ่งเอาศก ๑๐ ศกที่เรียกว่าแม่วันไทยหรือแม่มือ และเอาปี ๑๒ นักษัตรที่เรียกว่าลูกวันไทยหรือลูกมือ มาใช้เป็นวัน เรียกว่าวันไทยหรือมือ
- (๗) หื้อ = ให้
- (๘) ไพ = ไป